

*Вивірка в умовах
урболандшафтів Закарпаття*

Юлія Зізда

(Ужгородський національний університет)

Фауна міст складається із трьох різнорідних груп тварин, які представлені:

- залишковими популяціями дикої фауни, які збереглися на території міст;
- синантропною фауною, яка освоїла створений людиною ресурс і є переважно адвентивною;
- свійські тварини та інші тварини, які знаходяться в культурі.

Дендрофільний комплекс ссавців

❖ кажани,

❖ куниці,

❖ вивірки,

❖ вовчки

Мета роботи

- ❖ проаналізувати можливі зміни у кольорових варіаціях хутра вивірки на Закарпатті протягом останніх десятиліть;
- ❖ вивчити закономірності поширення різних форм вивірки у цій області;
- ❖ з'ясувати чи зустрічаються різні кольорові форми разом, чи змінюють одна одну з плином часу

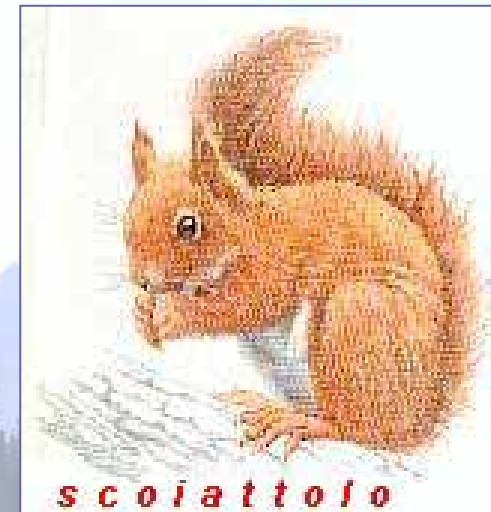
Методи дослідження

❖ Анкетні дані

❖ Дані музеїв

❖ Літературні дані

❖ Опитування

Кольорові форми вивірки у Закарпатті

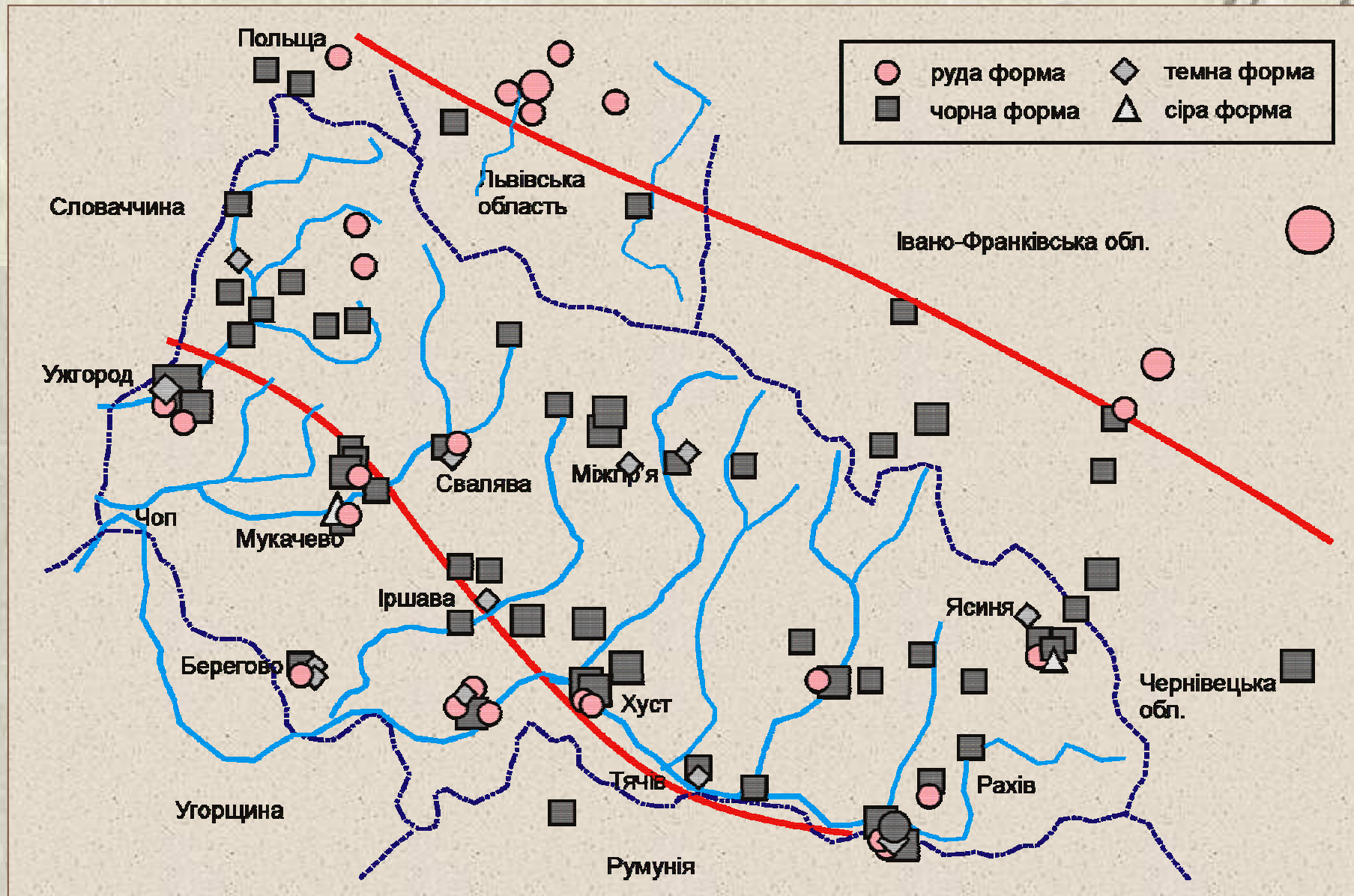

Інформація про вивірок

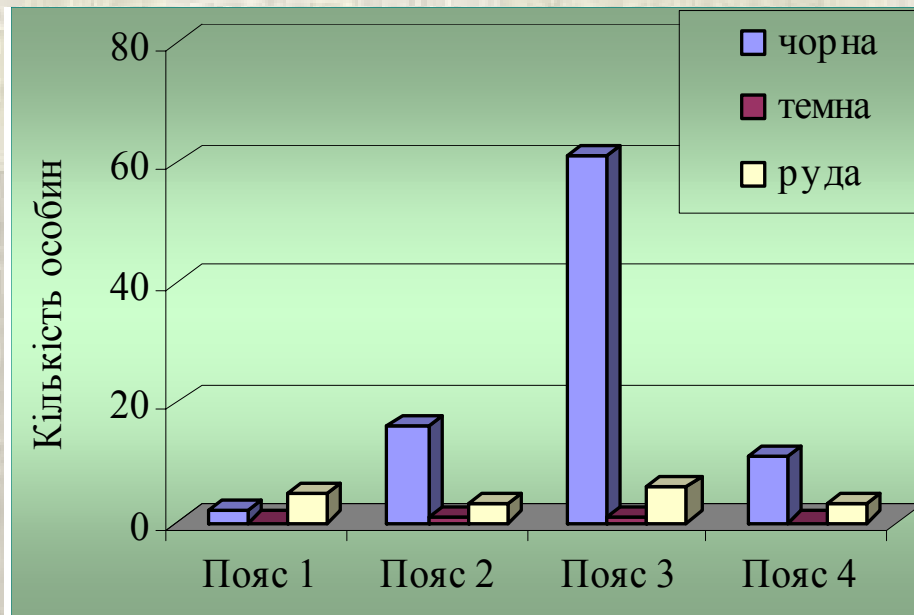
- ❖ Загалом зібрано інформацію про близько 500 особин вивірки.
- ❖ Близько 110 особин відмічено в природних гірських екосистемах (майже всі знахідки чорної форми).
- ❖ Кількість знахідок із населених пунктів становить близько 390.

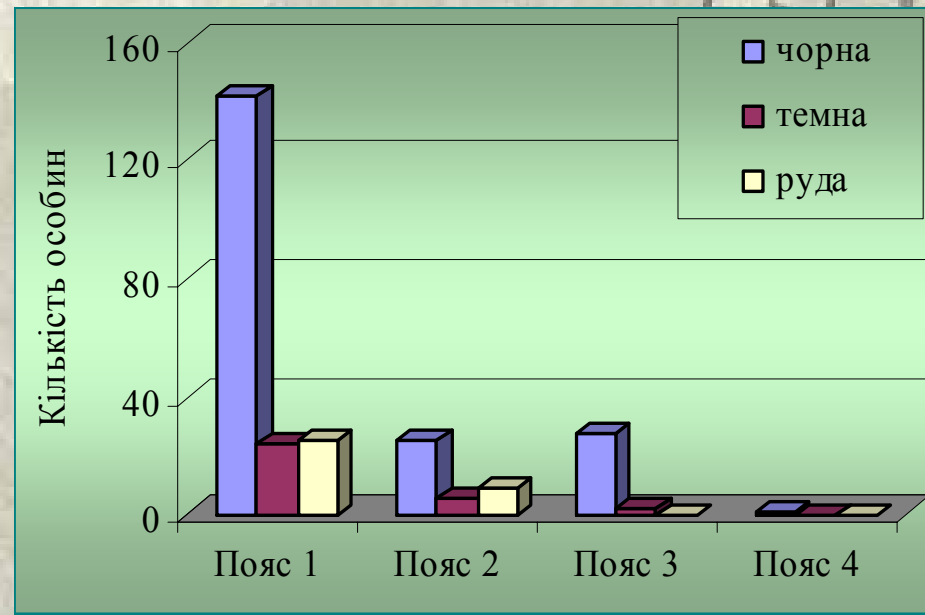
Знахідки різних кольорових форм вивірки у Закарпатській області і суміжних регіонах

Діаграми розподілу вивірок у лісах і містах

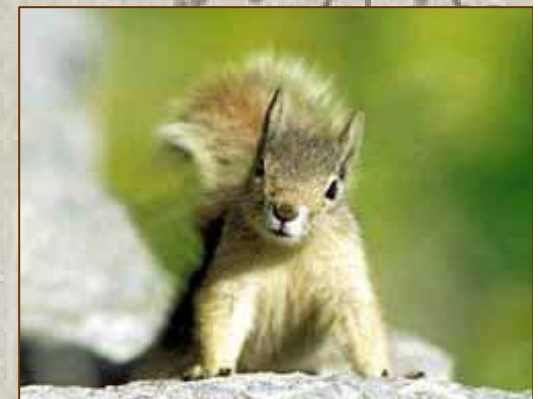
Розподіл кольорових форм вивірки за гіпсометричними рівнями поза межами урболандшафту.

Розподіл знахідок кольорових форм вивірки за гіпсометричними рівнями в антропогенній зоні.

Деякі факти щодо потемніння у тварин з літератури

- ❖ **явище меланізму**, відоме у пантер і лисиць (чорнобурки), клинальна мінливість у хом'яка;
- ❖ потемніння за **правилом Гілберта**, що можливо для вивірки;
- ❖ явище **промислового меланізму** для метеликів Британії
- ❖ **поліморфізм** і висока частка меланістичних форм у сонечка двокрапкового

Причини синантропізації вивірки

- ❖ *послаблення стабільного добору*
(збільшення мінливості),
- ❖ *спрямованим добором* у бік
темних морф,
- ❖ *кращими умовами існування*
(більший синтез пігментів тощо).

Гіпотези синантропізації вивірки

- високою міграційною активністю чорної вивірки (зокрема, з гір у міста);
- вища адаптованість чорної морфи до умов міста за руду;
- чорна вивірка виявилася стійкішою до умов урболандшафтів;
- наявність ефекту засновника у чорної форми;
- гарні у мови харчування та зимівлі, внаслідок чого спостерігається вторинний меланізм.

Дякую за увагу

